

Stanowisko Grupy S&D w sprawie umiejętności korzystania z mediów

Wprowadzenie do umiejętności korzystania z mediów

Umiejętność korzystania z mediów to możliwość korzystania z mediów w „prawidłowy” i „odpowiedni” sposób. Jest to kluczowa kwalifikacja w nowoczesnym społeczeństwie, kluczowa umiejętność w sektorze nowoczesnej technologii i podstawowa kwalifikacja w prawie każdym otoczeniu ekonomicznym, w tym nawet w sektorze rzemieślniczym.

Termin ten nie powinien być ograniczany do umiejętności technicznych i manualnych. Obejmuje on również umiejętności poznawcze, afektywne i konatywne, które powinna mieć każda jednostka posiadająca „kompetencje medialne”. Wspieranie umiejętności korzystania z mediów rozwija nie tylko podstawowe umiejętności, ale także umiejętności techniczne, analizę krytyczną oraz umiejętności w zakresie rozwiązywania problemów, a także kompetencje i umiejętności społeczne. Umiejętność korzystania z mediów nie może zostać nabyta jednoetapowo ze względu na ciągły rozwój mediów. Musi ona być wciąż rozwijana w trakcie uczenia się przez całe życie. Celem umiejętności korzystania z mediów powinno być wyposażenie ludzi w każdym wieku i pochodzących ze wszystkich środowisk społecznych w umiejętności, wymagane do uzyskania dostępu do mediów, ich analizy, oceny oraz tworzenia ich treści na wszystkich platformach.

Użytkownik posiadający umiejętność korzystania z mediów potrafi twórczo korzystać z różnych form mediów, traktując swoje dane osobowe w sposób odpowiedzialny, a dane innych użytkowników z odpowiednim szacunkiem. Użytkownik ten jest świadomy, że jest równocześnie nadawcą i odbiorcą, konsumentem i producentem, posiadającym wiedzę i uczącym się.

Umiejętność korzystania z mediów rozpoczyna się w domu od uczenia się, w jaki sposób wybierać spośród dostępnych usług multimedialnych - w tym zakresie bardzo ważna jest edukacja medialna rodziców, którzy odgrywają decydującą rolę w rozwoju dziecięcych nawyków w dziedzinie korzystania z mediów - i rozwija się w szkole oraz w trakcie uczenia się przez całe życie, a wzmacniana jest dzięki staraniom organów krajowych, rządowych i regulacyjnych oraz dzięki pracy pracowników i instytucji medialnych.

Umiejętność korzystania z mediów ma zasadnicze znaczenie dla kultury politycznej i aktywnego uczestnictwa obywateli Unii: zachęca do aktywnego udziału obywateli w demokracji oraz wymiany informacji. Oferuje instrumenty wspierające integrację i spójność społeczną; ponadto dobrze poinformowani, dojrzały politycznie obywatele stanowią podstawę pluralistycznego społeczeństwa. Technologia cyfrowa jest także ważnym narzędziem edukacyjnym na rzecz obywatelskości, ułatwiając udział wielu obywatelom, zamieszkującym obszary peryferyjne, a zwłaszcza młodym odbiorcom, umożliwiając im korzystanie w pełni z wolności wypowiedzi i komunikacji internetowej.

Umiejętność korzystania z mediów wspiera upowszechnianie światowej i europejskiej kultury oraz dialogu międzykulturowego.

Umiejętność korzystania z mediów pomaga sprostać wyzwaniom stawianym przez nowe media, takim jak Internet, ponieważ jest on pierwszym i głównym źródłem informacji, szczególnie dla ludzi młodych, podczas gdy ludzie starsi nadal wolą tradycyjne media, takie jak gazety, radio i telewizja. Należy również uświadomić sobie, iż źródło treści w nowych mediach może pochodzić także z tradycyjnych rodzajów mediów. Tak więc tym, co jest ważne i co pozostaje, są źródła i przekazywane treści; inny jest jedynie środek przekazu.

Dzieci i młodzi ludzie odbierają obecnie Internet jako naturalny instrument w swoim codziennym życiu. Jednak, mimo iż stereotypowo nazywa się ich „przedstawicielami pokolenia cyfrowego”, potrzebują oni porady w kwestii rozwoju swoich cyfrowych kompetencji. Strategie w dziedzinie umiejętności korzystania z mediów, skierowane do ludzi młodych, muszą odzwierciedlać różnorodność treści medialnych i wyjść poza bezpieczeństwo dzieci. Musi to być postrzegane jako inwestycja w ich przyszłość i ich miejsce w społeczeństwie.

Choć umiejętności techniczne nie wystarczą, pozostają one podstawą rozumienia i korzystania z nowych mediów. Nasuwa to pytanie, w jakim stopniu różne grupy ludzi posiadają umiejętności niezbędne do optymalnego wykorzystania potencjału, jaki niesie ze sobą Internet. Zagrożenia dla bezpieczeństwa danych osobowych stają się coraz bardziej podstępne i wielorakie, co stanowi duże zagrożenie dla nieświadomych tego użytkowników.

W obecnym globalnym środowisku odpowiednie szkolenie w dziedzinie IT i wykorzystywania mediów zwiększa emancypację, autonomię i autoekspresję. Wysoko wykształcona i posiadająca umiejętność korzystania z mediów siła robocza jest również niezbędna do osiągnięcia celów strategii UE 2020 na rzecz wzrostu gospodarczego.

Priorytety Grupy S&D i konieczne działania

Należy skupić się na trzech różnych poziomach umiejętności korzystania z mediów:

- *Możliwość: Są to przede wszystkim wymagania techniczne, związane z włączeniem społecznym w ramach społeczeństwa informacyjnego*
 - zapewnienie powszechnego dostępu do wszystkich typów mediów;
 - inwestowanie w umiejętności korzystania z mediów na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym;
 - zmniejszenie przepaści cyfrowej pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy miastem i wsią poprzez rozwój infrastruktury informacyjnej i komunikacyjnej;
 - zapewnienie szerokopasmowego dostępu do Internetu wysokiej jakości i za przystępną cenę na obszarach słabiej rozwiniętych;
 - uznanie znaczenia edukacji medialnej;
 - zapewnienie sprzętu technicznego i dostępu do nowych technologii jako infrastruktury w szkole, jak również umożliwienie jej znacznej poprawy, aby umożliwić wszystkim uczniom dostęp do komputerów, Internetu oraz odpowiednich zajęć;
 - inwestowanie w umiejętności korzystania z mediów, począwszy od wczesnej edukacji dzieci, poprzez szkoły podstawowe i średnie na wszystkich poziomach, nie tylko ukierunkowanych na specjalnych klasach w zakresie umiejętności korzystania z mediów, ale również oferowane w ramach wszystkich programów nauczania;
 - utworzenie wydziałów edukacji medialnej w szkołach wyższych;

- zachęcanie do edukacji w zakresie umiejętności korzystania z mediów w ramach edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- promowanie szacunku i wsparcia również dla tradycyjnych mediów;
- promowanie szacunku dla zrozumienia różnych źródeł treści, przekazywanych zarówno przez tradycyjne, jak i nowe media;
- uznanie, że indywidualne zarządzanie cyfrową tożsamością będzie w przyszłości kluczową umiejętnością;
- wspieranie eliminacji barier kulturowych wobec innowacji;
- *Umiejętność: Tutaj zdobywane i rozwijane są umiejętności, potrzebne w różnych sytuacjach*
 - zdefiniowanie umiejętności korzystania z mediów, aby lepiej spełniała ona swoje zadania, a ludzie byli świadomi jej znaczenia;
 - edukacja nie tylko z użyciem mediów, ale także o mediach;
 - znaczenie połączenia umiejętności korzystania z mediów z ogólną umiejętnością czytania i pisania;
 - zwiększenie obecności umiejętności korzystania z mediów w obowiązkowym programie nauczania, na czele z umiejętnością w dziedzinie korzystania z technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT), pojmowaną jako szerszy cel, związany ze zjawiskiem rosnącej konwergencji komunikacji i mediów;
 - opracowanie strategii UE na rzecz wspierania umiejętności korzystania z mediów;
 - opracowanie programów w zakresie umiejętności korzystania z mediów oraz podjęcie szeregu konkretnych działań w tej dziedzinie przez państwa członkowskie i Komisję;
 - ciągle inwestowanie w udane programy w UE w zakresie umiejętności korzystania z mediów (chodzi np. o program „Bezpieczniejszy Internet”);
 - zainicjowane przez UE wsparcie i niezbędna świadomość na rzecz zachęcania do podejmowania krajowych działań i ich widoczności na poziomie krajowym;
 - ocena działań podejmowanych w zakresie wspierania umiejętności korzystania z mediów;
 - opracowanie przez Komisję koncepcji w zakresie edukacji cyfrowej;
 - nabycie umiejętności technicznych (związanych ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem oraz podstawową wiedzą na temat struktury Internetu) mające na celu zrozumienie relacji i zdobycie zdolności do samodzielnego uczenia się;
 - bardziej rozbudowana sieć kontaktów w zakresie działalności związanej z edukacją medialną;
 - zachęcanie do tworzenia europejskich sieci w dziedzinie umiejętności korzystania z mediów oraz platform wymiany informacji i najlepszych praktyk, a także zapewnienie widoczności na poziomie europejskim inicjatyw krajowych, regionalnych i lokalnych;
 - silniejsze zakotwiczenie i bardziej wiążący charakter treści w zakresie edukacji medialnej;
 - wzmocnienie roli rodzicielskiej ochrony i rozwój ukierunkowanej pracy z rodzicami: potrzebują oni praktycznych instrumentów, które mogą włączyć do edukacji dziecka;

- rozwój i zapewnienie lepszych umiejętności w zakresie szkolenia nauczycieli na wszystkich poziomach;
- przeprowadzenie badania na temat wpływu mediów cyfrowych na umiejętności umysłowe, efektywne metody samokontroli oraz sukces poważnego nauczania opartego na grze;
- uznanie edukacji za pomocą gry komputerowej za część edukacji medialnej;
- opracowanie koncepcji sprawiedliwego podziału odpowiedzialności w Internecie bez kontrolowania go;
- zapewnienie skoordynowanej i postępowej edukacji w dziedzinie bezpieczeństwa w Internecie w szkołach w UE, związanej z takimi kwestiami jak program nauczania, metody nauczania, szkolenia specjalistyczne i kwalifikacje nauczycieli lub współpraca władz oświatowych i innych organizacji publicznych lub prywatnych w tej dziedzinie, w tym w zakresie ośrodków bezpieczniejszego Internetu w krajach europejskich;
- edukacja na temat własności intelektualnej i praw autorskich oraz wartości treści, a także na temat szacunku dla autorów i producentów praw w celu zmniejszenia nielegalnego nadużywania tych praw i zapewnienia dochodów dystrybutorom i producentom;
- zachęcenie do aktywnego udziału i współpracy wszystkich zainteresowanych stron, takich jak Parlament Europejski i Komisja Europejska, organy regulacyjne, przemysł medialny i społeczeństwo obywatelskie, a także UNESCO i Rada Europy;
- zachęcenie do poświęcenia przez przemysł medialny większej uwagi umiejętności korzystania z mediów poprzez takie działania, jak promowanie przez wydawców gazet zajęć z edukacji prasowej i dziennikarstwa internetowego w szkołach, festiwale filmowe, obejmujące edukację medialną, działania edukacyjne kanałów telewizyjnych (w szczególności kanałów publicznych) oraz producentów sprzętu komputerowego i oprogramowania, itp.;
- zaangażowanie niewielkich lokalnych podmiotów, takich jak biblioteki, ośrodki kształcenia dorosłych, obywatelskie centra kulturalne i medialne, placówki dalszej edukacji i szkolenia zawodowego oraz media obywatelskie (np. media społeczne), które mogą aktywnie przyczynić się do promowania umiejętności korzystania z mediów;
- zapewnienie mierzalnych wyników polityki w dziedzinie umiejętności korzystania z mediów i zdefiniowanie kompetencji;
- bliższa analiza ryzyk handlowych;
- *Aktywność: Chodzi o kompetencje umożliwiające aktywne korzystanie z mediów*
 - wzmocnienie przyjaznych dzieciom ofert w Internecie;
 - promowanie partnerskiego uczenia się;
 - rozwijanie zdolności tworzenia własnych treści (strony internetowe, blogi, filmy, muzyka) bez naruszania praw autorskich;
 - rozwijanie umiejętności krytycznej analizy treści (ocena źródeł, rozpoznanie intencji, świadome odczytywanie przekazów reklamowych);

- uświadomienie użytkownikom, którzy niedawno nabyli umiejętność korzystania z mediów, potencjalnych zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa informacji i bezpieczeństwa danych osobowych, a także ryzyka związanego z przemocą w sieci;
- rozwijanie świadomości w zakresie treści medialnych (pułapki kosztowe, prywatność, oszustwa, nadużycia);
- odpowiednie zarządzanie nadmiarem informacji (podstawowa wiedza na temat tego, jak pracują wyszukiwarki, unikanie jednostronnej selekcji informacji).